

SỞ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẮK LẮK
ĐỀ CHÍNH THỨC
(Đề thi gồm 02 trang)

KỶ THI TUYỂN SINH VÀO LỚP 10
TRUNG HỌC PHỔ THÔNG
NĂM HỌC 2025 – 2026
Môn thi: NGỮ VĂN
Thời gian làm bài: 120 phút, không kể thời gian giao đề

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc văn bản:

Ông nội tôi là nghệ nhân câu cá. Từ bé tôi đã thấy ông gắn với chiếc cần câu. Vẻ im lặng, bí ẩn của ông vừa an nhàn, vừa có cái gì đó giống như sự cam phận. Không khỏi có lúc tôi thầm nghĩ: Làm đấng nam nhi mà chỉ quanh quẩn như ông nội thì kể cũng chán. Chính ông nội khiến tôi luôn mơ về biển cả. Nơi ấy chẳng có bến bờ, mới thực sự là nơi vẫy vùng thỏa chí. Tôi cũng sẽ theo nghề câu như ông nội nhưng mà tôi câu cá kình. [...]

Một hôm, tôi quyết định thử đi câu cùng với ông. Tôi vác theo chiếc sào to tướng dùng làm cần. Tôi móc con giun béo nhầy làm mồi. Tôi cũng thả lưỡi xuống nhưng tâm trí chẳng tập trung nổi vào chiếc phao cứ lì lợm đứng im. Thật là tè nhạt và tù túng. Cuối buổi tôi dứt cước ném đi, dùng cần khua âm ỉ xuống nước.

Hôm sau tôi xin ông để tôi được ra đi. Ông vẫn im lặng nhìn tôi, không tỏ ra bực tức hay vui mừng. Hình như ông rất muốn thử dài.

- Đi để thử sức thì cũng tốt - Ông chỉ bảo có vậy.

Tôi ra biển như mơ ước suốt thời bé. Tôi bỏ theo một tàu đánh cá với hy vọng sẽ bắt được cá kình. Trước mặt tôi giờ đây chỉ có đường chân trời. Nhưng chỉ được một thời gian tôi mới vỡ lẽ ra rằng không có gì chán cho bằng cứ lênh đênh trên biển. Tôi còn cào nhớt đất liền, trong khi cá kình vẫn mắt hút. Không ai, ngay cả tôi, ngờ được lại có ngày tôi tơi tả như một kẻ thất trận. Ông tôi vẫn không mừng, không buồn, tựa như việc tôi ra đi hay trở về chẳng khiến ông bận tâm, chỉ hỏi:

- Cháu về rồi à?

- Cháu về để theo nghề của ông.

Ông tôi bắt đầu truyền nghề cho tôi. Ông cho tôi một chiếc cần đủ cước, lưỡi nhưng không có mồi. Ông bảo cứ thả xuống câu, mắt không được rời phao. **Tôi làm theo ông, thoạt đầu gan ruột như có lửa cháy.** Ông bảo không được nóng vội. Rồi tôi ngồi qua một tuần, chỉ muốn phát điên. Bài học nhập môn gì mà cay nghiệt thế. Rồi tôi cũng qua được một tháng, lòng gan đã dịu lại. Qua hai tháng cảnh vật trở nên hiền hòa, mặt nước thôi nghiêng ngá. Qua ba tháng thì tôi không còn thấy cả chiếc cần câu đâu nữa. Bấy giờ ông tôi mới bảo:

- Giờ thì cháu có thể đi câu cá kình được rồi.

Tôi giật mình, mở hời tóa ra. Tôi lại đi ra biển như ông nói, biển không hề có sóng.

(Trích “Bài học đi câu”, Tạ Duy Anh, *Tạp chí Văn học và Tuổi trẻ*, số 05, NXB Giáo dục, 2012, tr.47 - 48)

Thực hiện các yêu cầu sau:

Câu 1. (0,75 điểm) Xác định ngôi kể được sử dụng trong văn bản trên.

Câu 2. (0,75 điểm) Theo văn bản, ai là người đã khiến nhân vật “tôi” mơ về biển cả?

Câu 3. (0,75 điểm) Nêu tác dụng của biện pháp tu từ so sánh trong câu văn in đậm ở văn bản trên.

Câu 4. (0,75 điểm) Nhận xét về sự thay đổi của nhân vật “tôi” sau khi đi học câu một tháng.

Câu 5. (1,0 điểm) Từ văn bản trên, hãy rút ra một thông điệp có ý nghĩa nhất đối với em.

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm)

Viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày cảm nhận của em về nhân vật “tôi” trong văn bản ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm)

Em hãy viết bài văn nghị luận bàn về cách nuôi dưỡng lòng biết ơn trong cuộc sống.

----- **HẾT** -----

Thí sinh không được sử dụng tài liệu. Giám thị không giải thích gì thêm.

Họ và tên thí sinh

Chữ kí của giám thị